

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 39/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Pochom, Hviezdoslavova 99/3, Bardejov, proti postupu Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 132/2007 a postupu Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 9 CoPr 2/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou odoslanou poštovou prepravou 12. januára 2022 a doručenou ústavnému súdu 14. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prácu podľa čl. 35 ods. 3 ústavy postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v napadnutom konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v napadnutom konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a vlastných zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou z 25. mája 2007 domáhal vyslovenia neplatnosti výpovede z pracovného pomeru proti žalovanému – Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky (pôvodne Krajskému úradu v Prešove) a žalovanej – Slovenskej republike, a to na podklade konania právneho predchodcu žalovaného spočívajúceho v daní výpovede sťažovateľovi z pracovného pomeru listom z 27. augusta 1991. Uznesením okresného súdu č. k. 2 C 132/2007-240 zo 7. novembra 2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 2 C 132/2007-259 z 18. apríla 2018 v spojení s uznesením krajského súdu

č. k. 9 CoPr 4/2018-267 z 20. septembra 2018 bolo konanie vo veci žaloby proti žalovanej zastavené.

3. Okresný súd následne uznesením č. k. 2 C 132/2007 z 31. decembra 2018 (ďalej len „uznesenie z 31. decembra 2018“) konanie vo veci žaloby sťažovateľa proti žalovanému o neplatnosť výpovede z pracovného pomeru zastavil z dôvodu existencie prekážky *res iudicata* spočívajúcej v rozsudku okresného súdu č. k. 4 C 194/1992-182 z 10. januára 1995 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 16 Co 136/1995-223 zo 6. marca 1996, ktorými bolo rozhodnuté o totožnom žalobnom návrhu sťažovateľa z titulu neplatnosti výpovede z 27. augusta 1991.

4. Na odvolanie sťažovateľa bolo uznesenie okresného súdu z 31. decembra 2018 potvrdené ako vecne správne uznesením krajského súdu č. k. 9 CoPr 2/2019 z 11. apríla 2019 (ďalej len „uznesenie z 11. apríla 2019“). Citované rozhodnutie krajského súdu v spojení s citovaným rozhodnutím okresného súdu nadobudli právoplatnosť 9. mája 2019.

5. Proti uzneseniu krajského súdu z 11. apríla 2019 podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 2 Cdo 199/2020 z 28. septembra 2021 (právoplatné 8. novembra 2021) tak, že dovolanie odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ argumentuje, že v jeho veci konajúce súdy vytvárajú „*nové spory v pôvodnom spore sp. zn. 4C/184/1989*“. Právny záver o existencii prekážky *res iudicata*, ktorou má byť rozhodnutie vydané vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 4 C 194/1992, považuje sťažovateľ za nelogický, keďže samotné rozhodnutie vydané v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 194/1992 je zaťažené prekážkou veci rozhodnutej v inom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 C 184/1989.

7. V konkrétnostiach zdôrazňuje, že je nelogické, aby zamestnávateľ v zmysle právneho poriadku mal právo dať výpoveď z pracovného pomeru niekomu, kto ani nie je jeho zamestnancom. Rovnako za neprípustné považuje to, aby «*sa právoplatne vysúdené právo na prácu malo v jeho výkone uspokojiť a nahradiť ďalšou výpoveďou z pracovného pomeru. Pracovný pomer je naplnený iba v prípade, ak sú splnené jeho náležitosti v zmysle Zákonníka práce. U mňa už ide 30 rokov o situáciu bezmocnosti a právnej neistoty. Môj pracovný pomer trvá de iure naďalej s bývalým ONV Bardejov, preto som výpoveď mohol dostať jedine od ONV Bardejov. Samotné konanie vedené pod sp. zn. 4C/194/1992 nemá opodstatnenie, keďže som súd vyhral už v konaní 4C/184/1989 a tento rozsudok je „prvým res iudicata“ voči rozhodnutiu sp. zn. 4C/194/1992. Preto súdne konanie sp. zn. 4C/194/1992 nemá žiaden právny základ ani opodstatnenie. Jeho neplatnosť spôsobuje priamo zákon, konkrétne ustanovenie § 44 ods. 2 Zákonníka práce so svojim neexistujúcim dôvodom výpovede z 27.8.1991. Výpoveď mi danú štatutárkou zn. sekr. 170/1991 zo dňa 27.8.1991 schválenú rozsudkami Okresného súdu Bardejov sp. zn. 4C/194/1992 a odvolacieho Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 16Co/136/1995-223 zo dňa 6.3.1996 je nutné vyhlásiť za neplatný právny úkon.*».

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. V úvode rozhodnutia ústavný súd v kontexte petitu, t. j. návrhu na rozhodnutie, konštatuje, že aj napriek tomu, že sťažovateľ je v konaní o ústavnej sťažnosti zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, ústavnej sťažnosti chýba právne perfektný petit, a to predovšetkým v zmysle špecifikácie presného označenia konania orgánu verejnej moci, ktorým malo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľa. V zmysle § 123 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde musí ústavná sťažnosť okrem iného obsahovať aj označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Uplatňujúc princíp materiálnej ochrany práv sťažovateľa ako účastníka konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd neodmietol ústavnú sťažnosť z dôvodu nesplnenia náležitostí ustanovených zákonom, ale, berúc do úvahy dôvody ústavnej sťažnosti, ustálil predmet konania z pohľadu označenia konania orgánu verejnej moci, ktorým malo podľa sťažovateľa dôjsť k namietanému porušeniu práva tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

10. Predmetom preskúmania vo veci ústavnej sťažnosti sú námietky porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ako aj základného práva na prácu postupom okresného súdu a postupom krajského súdu v napadnutých konaniach. Porušenie základného práva na súdnu ochranu, ktoré sťažovateľ namieta v časti mimo petitu, t. j. návrhu na rozhodnutie, ústavný súd v súlade s ustálenou judikatúrou (IV. ÚS 174/2011, IV. ÚS 451/2021) považuje iba za súčasť argumentácie.

K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach:

11. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

12. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom

len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie uvedené práva označeným orgánom verejnej moci ešte mohlo trvať.

13. Už uvedené znamená, že ústavný súd pri skúmaní porušenia označených práv zohľadňuje aj to, či u sťažovateľa objektívne ide o odstránenie stavu právnej neistoty v jeho veci, pretože len v takom prípade možno uvažovať o ich porušení (IV. ÚS 226/04, IV. ÚS 202/2010). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nedochádza k porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, a to bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02, IV. ÚS 103/07, III. ÚS 424/2018).

14. Vec žaloby sťažovateľa bola právoplatne skončená 9. mája 2019 (bod 4 tohto uznesenia) na podklade uznesenia okresného súdu z 31. decembra 2018 v spojení s uznesením krajského súdu z 11. apríla 2019, pričom ústavná sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu až 12. januára 2022, teda v čase, keď k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy už nemohlo dochádzať, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde v súlade so svojou stabilnou judikatúrou odmietol ako zjavne neopodstatnenú (m. m. IV. ÚS 8/2022).

K namietanému porušeniu základného práva na prácu postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach:

15. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštantne uvádza, že ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, I. ÚS 1/2019), a preto jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014, IV. ÚS 231/2020).

16. Podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

17. Z už zmieňovaného bodu 4 tohto uznesenia vyplýva, že konanie vo veci žaloby sťažovateľa bolo právoplatne skončené 9. mája 2019, a to na podklade uznesenia okresného súdu z 31. decembra 2018 v spojení s uznesením krajského súdu z 11. apríla 2019. Keďže ústavnú sťažnosť podal sťažovateľ na poštovú prepravu až 12. januára 2022, podal ju zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 124 zákona o ústavnom súde.

18. S poukazom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť smerujúcu proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní a postupu krajského súdu v napadnutom konaní v časti namietaného porušenia základného práva na prácu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

19. Nad rámec obsahu ústavnej sťažnosti ústavný súd zdôrazňuje, že z jeho vlastných zistení vyplýva, že proti uzneseniu krajského súdu z 11. apríla 2019 podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením č. k. 2 Cdo 199/2020 z 28. septembra 2021 tak, že ho odmietol ako procesne neprípustné v súlade s § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len

„CSP“). V samotnom dovolaní, ktorého prípustnosť a dôvodnosť bola vyvodzovaná z § 420 písm. d) CSP, sťažovateľ vzniesol námietku, ktorou spochybňoval záver vo veci konajúcich súdov o existencii prekážky *res iudicata*, a to z dôvodu, že rozsudok okresného súdu č. k. 4 C 194/1992 z 10. januára 1995 je sám zaťažný prekážkou veci rozsúdenej v inom konaní.

20. Z uvedených skutočností teda vyplýva, že argumentácia, ktorú sťažovateľ vzniesol v dovolacom konaní a ktorou sa snažil preukázať prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania podaného podľa § 420 písm. d) CSP, je totožná s tou, ktorú sťažovateľ uvádza aj v ústavnej sťažnosti ako dôvod vyslovenia porušenia základného práva na prácu. V uznesení z 28. septembra 2021 sa pritom najvyšší súd námietkou existencie prekážky *res iudicata* z vecného hľadiska zaoberal a o nej následne aj rozhodol.

21. Na podklade uvedených skutočností preto ústavný súd konštatuje, že argumentácia sťažovateľa sa mohla stať predmetom ústavného prieskumu za predpokladu, že by ústavná sťažnosť v návrhu na rozhodnutie smerovala aj proti uzneseniu najvyššieho súdu z 28. septembra 2021 a, samozrejme, aj za predpokladu splnenia ostatných podmienok pre vecné preskúmanie rozhodnutia vydaného orgánom verejnej moci stanovených zákonom o ústavnom súde, nevynímajúc zachovanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ však aj napriek tomu, že je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, do petitu citované rozhodnutie najvyššieho súdu nepožal, čím sa sám zbavil možnosti mať odôvodnenie k existencii prekážky *res iudicata* ústavnoprávne preskúmané v rámci konania o ústavnej sťažnosti.

22. Pozornosti ústavného súdu neušlo, že uznesenie najvyššieho súdu z 28. septembra 2021 nadobudlo právoplatnosť 8. novembra 2021, pričom ústavná sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu až 12. januára 2022. Z uvedeného vyplýva, že ak by aj sťažovateľ do návrhu na rozhodnutie zahrnul uznesenie najvyššieho súdu z 28. septembra 2021, ústavný súd by musel konštatovať oneskorenosť podania časti ústavnej sťažnosti proti tomuto uzneseniu najvyššieho súdu z dôvodu, že lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti nemu uplynula 10. januára 2022.

23. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku stratilo rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v ústavnej sťažnosti svoje opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. februára 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu